

Haladékot kaphat a FAKSZ-rendszer
A T/122. számú törvényjavaslat a felelős akkreditált közbeszerzési
szaktanácsadói rendszer átmeneti szabályainak meghosszabbításáról

Az Országgyűlés elé 2026. június 2-án benyújtott T/122. számú törvényjavaslat elsődlegesen a politikai reklámok visszaszorítását és a gazdasági reklámok településképi szabályozását érinti. A javaslat ugyanakkor egy, a közbeszerzési szakma számára is jelentős rendelkezést tartalmaz. Meghosszabbítaná a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadói (FAKSZ) rendszer kivezetéséhez kapcsolódó átmeneti szabályok hatályát. A tervezet szerint a FAKSZ-jogintézmény megszűnésének időpontja a jelenleg hatályos 2026. június 30. helyett 2026. december 31-re tolódna.

A FAKSZ-rendszer jövője nem új keletű kérdés. Az állami építési beruházások rendjéről szóló 2023. évi LXIX. törvény ún. beruházási törvény 2023. november 8-i hatálybalépésével a jogalkotó a felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó intézményét fokozatosan felváltotta az állami közbeszerzési szaktanácsadó (ÁKSZ) rendszerével.

A szabályozás értelmében a FAKSZ-ként nyilvántartott szakemberek automatikusan bekerültek az ÁKSZ-nyilvántartásba. Azok, akik a törvényben meghatározott foglalkoztatási feltételeknek megfeleltek és ezt igazolták, ÁKSZ-ként folytathatták tevékenységüket. Akik ezt nem tették meg, azok 2026. június 30-ig megtarthatták FAKSZ-jogosultságukat.

Új FAKSZ-bejegyzésre jelenleg nincs lehetőség, a meglévő jogosultságok pedig a hatályos szabályok szerint 2026. június 30-án megszűnnek. A Kbt. 197/E. §-ában foglalt átmeneti rendelkezések alapján ugyanakkor bizonyos esetekben – elsősorban árubeszerzések és szolgáltatásmegrendelések során – az ajánlatkérők az ÁKSZ helyett még FAKSZ közreműködését is igénybe vehetik.

A június 30-i határidő kettős jelentőséggel bír. Egyrészt ekkor szűnnek meg a még fennálló FAKSZ-jogosultságok, másrészt lezárul az az átmeneti időszak is, amelyben a korábbi és az új szabályozás párhuzamosan működik.

A törvényjavaslat ezen a ponton módosítaná a jelenlegi rendszert. A tervezet 10. §-a a Kbt. 197/E. § (1) bekezdésének módosításával előírná, hogy a Beruházási törvénnyel megállapított 197/D. § rendelkezéseit ne 2026. június 30-ig, hanem 2026. december 31-ig kelljen alkalmazni. A módosítás eredményeként a FAKSZ-rendszerre vonatkozó átmeneti szabályok további hat hónapig maradnának hatályban, és a jogintézmény fennmaradna az év végéig.

A javaslat kapcsán figyelmet érdemel egy érdekes ellentmondás. Az általános indokolás az átmeneti rendelkezések „egy évvel történő meghosszabbításáról” beszél, miközben a normaszöveg és a részletes indokolás egyaránt 2026. december 31-i határidőt rögzít. Ez a jelenlegi szabályozáshoz képest valójában nem egyéves, hanem hathónapos hosszabbítást jelent. A jogalkalmazás szempontjából természetesen a normaszöveg az irányadó, ugyanakkor a megfogalmazásbeli eltérés a parlamenti vita során várhatóan pontosításra szorul.

A hosszabbítás indoka a szabályozási vákuum elkerülése. A javaslat indokolása szerint a FAKSZ-rendszer megszűnésével egyidejűleg jelenleg nem áll rendelkezésre olyan új, intézményesített szakértői modell, amely a közbeszerzési szakértelem ellenőrizhető minimumszintjét, valamint a kötelező képzési és akkreditációs követelményeket megfelelően biztosítaná.

A FAKSZ ugyanis nem pusztán egy cím vagy névhasználati jogosultság. A rendszer garanciális szerepet tölt be a közbeszerzési eljárások jogszerűségének és szakszerűségének biztosításában, valamint a jogorvoslati képviselő egyes területein is. A jogalkotói cél ezért a szakmai folytonosság fenntartása mindaddig, amíg egy új, az ÁKSZ-rendszerhez illeszkedő szakértői modell kialakítására sor nem kerül.

A módosítás elsősorban azokat az ajánlatkérőket és tanácsadókat érintené, akik FAKSZ-jogosultságukat nem alakították át ÁKSZ-státusszá. Számukra a december 31-i határidő további időt biztosítana a folyamatban lévő ügyek rendezett lezárására és a jövőbeni szakmai lehetőségek mérlegelésére.

A hosszabbítás elsősorban az önkormányzatok és a kisebb gazdasági szereplők számára jelenthet kedvező fejleményt, hiszen ezek az ajánlatkérők a gyakorlatban gyakran támaszkodtak a FAKSZ-ok közreműködésére. A módosítás ugyanakkor nem érinti az ÁKSZ kötelező bevonásának eseteit, és továbbra sem teremti meg új FAKSZ-bejegyzések lehetőségét.

A tervezett változtatás kapcsán két szempontot érdemes szem előtt tartani. Mindenekelőtt a módosítás jelenleg még csupán törvényjavaslat, így annak elfogadása korántsem tekinthető biztosnak. A közbeszerzési eljárások tervezése során ezért továbbra is a 2026. június 30-i határidővel célszerű számolni mindaddig, amíg az esetleges jogszabály-módosítás kihirdetésére nem kerül sor.

Fontos azt is látni, hogy maga az előterjesztés is átmeneti megoldásként kezeli a hosszabbítást. A további hat hónap ugyan mozgásteret biztosíthat a jogalkotó és a szakma számára, de nem rendezi azt az alapvető kérdést, hogy a FAKSZ-rendszer megszűnését követően milyen intézményi és szakmai garanciák biztosíthatják a közbeszerzési szakértelem megfelelő színvonalát és ellenőrizhetőségét.

A T/122. számú törvényjavaslat tehát elsősorban időt ad a rendszer szereplőinek. A valódi kihívás azonban változatlanul az, hogy a FAKSZ-rendszer kivezetése után milyen keretek között őrizhető meg a közbeszerzési eljárások során elvárt szakmai minőség és garanciarendszer.

dr. Kormos Sándor

ügyvéd

felelős akkreditált közbeszerzési szaktanácsadó